

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้ศึกษาดำเนินการศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษา ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2

ตอน 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานะภาพทั่วไป	จำนวน (N = 369)	ร้อยละ
จำแนกตามเพศ		
ชาย	154	41.70
หญิง	215	58.30
รวม	369	100
จำแนกตามตำแหน่งงาน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	123	33.33
หัวหน้าแผนงาน	123	33.33
ครูผู้สอน	123	33.33
รวม	369	100
จำแนกตามขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	213	57.70
ขนาดกลาง	141	38.20
ขนาดใหญ่	15	4.10
รวม	369	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 369 คน เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 41.7 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 58.3 ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนงานและครูผู้สอนคิดเป็นร้อยละ 33.3 เท่ากัน ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 4.1 ขนาดกลาง 38.2 และขนาดเล็ก 57.7

ตอน 2 ผลการศึกษาความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2

ตาราง 2 แสดงระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ทุกด้านในภาพรวม

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	1.52	.43	ต่ำ
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	1.51	.42	ต่ำ
ความเสี่ยงด้านการเงิน	1.50	.43	ต่ำ
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ	1.28	.24	ต่ำ
รวมเฉลี่ย	1.45	.38	ต่ำ

จากตาราง 2 แสดงระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ทุกด้านในภาพรวม พบว่า ภาพรวมของความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับ ต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ทั้ง 4 ด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.28-1.52) โดยความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเสี่ยงในระดับต่ำเท่ากัน

ตาราง 3 ระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านกลยุทธ์

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
1	แผนกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา	1.47	.57	ต่ำ
2	แผนกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา	1.46	.67	ต่ำ
3	แผนกลยุทธ์ไม่ครอบคลุมพันธกิจของสถานศึกษา	1.46	.62	ต่ำ
4	การให้นโยบายและกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานไม่มี ความชัดเจน	1.47	.62	ต่ำ
5	การวางแผนไม่มีความสอดคล้องกับนโยบายของ ผู้บริหาร	1.63	.70	ต่ำ
6	บุคลากรไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์	1.63	.66	ต่ำ
7	บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษา	1.40	.61	ต่ำ
8	บุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษา	1.53	.56	ต่ำ
9	ขาดการประชาสัมพันธ์แผนกลยุทธ์อย่างทั่วถึงทั้ง สถานศึกษา	1.60	.71	ต่ำ
10	การกระจายแผนกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติ การไม่ครบถ้วน	1.43	.56	ต่ำ
11	สถานศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาตามแผนกลยุทธ์ที่ กำหนดไว้	1.67	.78	ต่ำ
รวมเฉลี่ย		1.52	.43	ต่ำ

จากตาราง 3 แสดงระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านกลยุทธ์ พบว่า ภาพรวมของความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ อยู่ในเกณฑ์ระดับ
ต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ อยู่ในเกณฑ์
ระดับต่ำทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.40-1.67) โดยเรียงลำดับความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 3 อันดับแรก
คือ สถานศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ บุคลากรไม่ได้มีส่วนร่วมในการ

วางแผนกลยุทธ์ การวางแผนไม่มีความสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67, 1.63, 1.63) ทั้งนี้ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40)

**ตาราง 4 ระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการดำเนินงาน**

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
1	บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ	1.52	.63	ต่ำ
2	ผู้บริหารขาดการติดตามโครงการอย่างใกล้ชิด	1.55	.56	ต่ำ
3	แผนกลยุทธ์ไม่สามารถนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติ เนื่องจากวางแผนไว้สูงเกินไป	1.41	.62	ต่ำ
4	หลักสูตรไม่เป็นไปตามความต้องการของชุมชน	1.65	.61	ต่ำ
5	การจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระ วิชาการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากขาดแคลน ครู	1.38	.61	ต่ำ
6	การดำเนินงานไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	1.66	.76	ต่ำ
7	การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนไม่เป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง	1.55	.67	ต่ำ
8	ระบบการควบคุมภายในที่กำหนดขึ้นไม่ครอบคลุม ภารกิจของหน่วยงาน	1.41	.62	ต่ำ
9	การปฏิบัติงานไม่มีการประสานความร่วมมือระหว่าง กันอย่างเหมาะสม	1.59	.56	ต่ำ
10	ไม่มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการปฏิบัติงาน	1.49	.63	ต่ำ
11	การมอบหมายงานไม่ตรงกับขอบข่ายของงานที่ รับผิดชอบ	1.38	.49	ต่ำ
รวมเฉลี่ย		1.51	.42	ต่ำ

จากตาราง 4 แสดงระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ภาพรวมของความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.38-1.66) โดยเรียงลำดับความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 3 อันดับแรก คือ การดำเนินงานไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา หลักสูตรไม่เป็นไปตามความต้องการของชุมชนการปฏิบัติงานไม่มีการประสานความร่วมมือระหว่างกันอย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.68, 1.65, 1.59) ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระวิชาการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากขาดแคลนครูและการมอบหมายงานไม่ตรงกับขอบข่ายของงานที่รับผิดชอบ ต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.38)

ตาราง 5 ระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการเงิน

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
1	การเรียกเก็บเงินค่าบริการไม่เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยรายได้ของสถานศึกษา	1.50	.62	ต่ำ
2	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามกำหนด	1.54	.57	ต่ำ
3	ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้โดยตรงเพียงพอในการปฏิบัติงาน	1.40	.61	ต่ำ
4	การบันทึกรายการข้อมูลต่าง ๆ ไม่ความถูกต้องครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน	1.63	.60	ต่ำ
5	การจัดทำโครงการไม่สอดคล้องกับงบประมาณ และการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผนงานที่ตั้งไว้	1.33	.58	ต่ำ
6	รายงานหรือเอกสารข้อมูลสำคัญไม่มีการลงนามแสดงผู้จัดทำและผู้อนุมัติทุกครั้ง	1.57	.73	ต่ำ
7	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเบิกจ่ายเงินคนเดียว	1.49	.65	ต่ำ
8	รับเงินโดยไม่บันทึกในบัญชีหรือนำเงินไปใช้ก่อน	1.36	.58	ต่ำ
9	จ่ายเงินโดยไม่ได้รับวัสดุ	1.60	.55	ต่ำ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
10	เจ้าหน้าที่ลงรายการรับ จ่ายเงินเข้าช้อนทำให้ไม่ทราบ ฐานะทางการเงินของสถานศึกษา	1.44	.60	ต่ำ
11	ขาดการตรวจสอบการรับ-จ่ายเงิน	1.37	.48	ต่ำ
12	ใช้งบประมาณไม่คุ้มค่า ขาดการติดตามประเมินผลที่ ต่อเนื่อง	1.57	.78	ต่ำ
รวมเฉลี่ย		1.50	.43	ต่ำ

จากตาราง 5 แสดงระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการเงิน พบว่า ภาพรวมของความเสี่ยงด้านการเงิน อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเสี่ยงด้านการเงินอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.33-1.63) โดยเรียงลำดับความเสี่ยงด้านการเงิน 4 อันดับแรก คือ การบันทึกรายการข้อมูลต่าง ๆ ไม่ความถูกต้อง ครบถ้วน และไม่ปัจจุบัน จ่ายเงินโดยไม่ได้รับวัสดุ รายงานหรือเอกสารข้อมูลสำคัญไม่มีการลงนามแสดงผู้จัดทำและผู้อนุมัติทุกครั้ง ใช้งบประมาณไม่คุ้มค่า ขาดการติดตามประเมินผลที่ต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63, 1.60, 1.57, 1.57) ทั้งนี้ การจัดทำโครงการไม่สอดคล้องกับงบประมาณ และการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผนงานที่ตั้งไว้ ต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33)

ตาราง 6 ระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
1	บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎระเบียบยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	1.37	.48	ต่ำ
2	การกำหนดมาตรการหรือบทลงโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องไม่มีความชัดเจนและเป็นธรรม	1.17	.38	ต่ำ
3	การกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องไม่ไปด้วยความเคร่งครัด	1.42	.56	ต่ำ
4	กฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน	1.17	.40	ต่ำ
รวมเฉลี่ย		1.28	.24	ต่ำ

จากตาราง 6 แสดงระดับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ พบว่า ภาพรวมของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบอยู่ในเกณฑ์ระดับ ต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.28) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.17-1.42) โดยเรียงลำดับความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ คือ การกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องไม่ไปด้วยความเคร่งครัด บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎระเบียบยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน กฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องไม่มีความชัดเจนและเป็นธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.42, 1.37, 1.17, 1.17)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

จากแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนงานและครู แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยอิสระเกี่ยวกับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของทุกคนมาสรุปบรรยายสำหรับความคิดเห็นที่ซ้ำกันจะใช้ความถี่ประกอบคำบรรยาย จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 369 ฉบับ มีผู้แสดงความคิดเห็นเพียง 87 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 23.58 ซึ่งได้สรุปประเด็นเรียงลำดับความถี่ ดังนี้

ตาราง 7 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	
1. การกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสม/ไม่สอดคล้อง	7
2. ผู้บริหารไม่ติดตามการดำเนินงานของแผนงาน/โครงการ	3
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	
1. ครูไม่เพียงพอ	43
2. การเขียนโครงการล่าช้าไม่ทันต่อการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา	9
3. ขาดการรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและสม่ำเสมอ	5
4. เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนทำให้การปฏิบัติงานระหว่างฝ่ายในหน่วยงานเกิดความล่าช้า หรือผิดพลาด	2
ความเสี่ยงด้านการเงิน	
1. การจัดทำรายละเอียดงบประมาณในสถานศึกษายังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร	5
2. เจ้าหน้าที่การเงินอาจจะลงรายการหรือจำนวนเงินในใบเสร็จรับเงินผิดพลาด	3
3. การบริหารงบประมาณเกิดความล่าช้า	2
4. การขออนุมัติเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์	2
5. ขั้นตอนในการยืมเงินล่าช้า	2

ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ 1. การนำผลการปฏิบัติงานเข้ารับการประเมินยังทำได้ไม่ครอบคลุมทุกประเด็น	2
2. การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎระเบียบและข้อบังคับของสถานศึกษาไม่ครอบคลุมทั่วถึงเท่าที่ควร	2

จากตาราง 7 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ พบว่า ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ครูไม่เพียงพอ มากที่สุด (จำนวน 43 คน) รองลงมาคือ การเขียนโครงการล่าช้าไม่ทันต่อการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา (จำนวน 9 คน) และ การกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสม/ไม่สอดคล้อง (จำนวน 7 คน)